

Alma Mater

ГАЗЕТА ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

№ 7 (364)

Липень 2019 року

26 липня 2019 року

● Рейтинги

НАШ УНІВЕРСИТЕТ – У ДЕСЯТЦІ НАЙКРАЩИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Інформаційний ресурс "Освіта.ua" традиційно склав щорічний консолідований рейтинг закладів вищої освіти України (<https://osvita.ua/vnz/rating/51741>), відповідно до якого Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького посів дев'яте місце із 200 вишів. Згідно з цим же рейтингом, наш університет став другим серед медичних вишів, поступившись лише столичному Національному медичному університету ім. О.О. Богомольця.

При складанні рейтингу використано найавторитетніші серед експертів та засобів масової інформації національні рейтинги навчальних закладів України: "Топ-200 Україна", "Scopus" та "Бал ЗНО на контракт".

Відділ комунікації і промоції

У НОМЕРІ ЧИТАЙТЕ:

3 – Об'єктивна та комплексна перевірка знань і практичних навичок

4 – Гарячий червень у медичному хабі на Орлика

7 – Про ефект Данінґа-Крюґера, анозоґнозію та недовчених мудреців

8 – У ролі пацієнтів – іграшкові ведмедики

● Урочистості

Цього року зі стін Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького у самостійну життєву і професійну дорогу вирушили 1032 випускники – лікарі, провізори і медичні сестри. Серед цьогорічних випускників – 118 громадян країн Європи, Америки, Азії та Африки.

УСПІХІВ НА ШЛЯХУ ЗЦІЛЕННЯ ЛЮДЕЙ!

Прощання з Alma Mater... Ця знакова подія, огорнута і великою радістю, і легкими нотками смутку, назавжди залишається в пам'яті кожного покоління випускників. Не стала виключенням і цьогорічна урочистість, присвячена 228-му випуску лікарів, провізорів і медичних сестер, що відбулася 21 червня у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького.

Про урочистість з нагоди 228-го випуску лікарів і провізорів читайте на с. 2-3

УСПІХІВ НА ШЛЯХУ ЗЦІЛЕННЯ ЛЮДЕЙ!

● Урочистості

Розширене засідання Вченої ради університету, присвячене урочистому випуску лікарів і провізорів 2019 року, відкрив ректор ЛНМУ імені Данила Галицького, академік НАМН України, професор **Борис Зіменковський**. "Настала та хвилююча мить, коли після напруженої щоденної праці, екзаменаційних сесій та відповідальних іспитів ви, вчорашні студенти, стаєте на шлях охорони здоров'я української нації, – відзначив ректор у своїй промові до випускників. – Молоді і талановиті, сповнені знань, сил та енергії, ви, безперечно, станете гідними послідовниками славетних традицій випускників нашого університету. Вам пощастило навчатись у високоосвічених науковців, талановитих лікарів, які збагачують доробок Львівської вищої медичної школи".

Очільник вишу ще раз нагадав випускникам про високу місію обраного ними фаху. "Лікар – це покликання, професія особлива, не зраджуйте їй у житті, налаштуйтеся на постійну і наполегливу працю над собою впродовж усього життя, – побажав він молодій зміні лікарів і провізорів. – Нам, вашим вчителям, хочеться, щоб ви стали успішними в житті, досягли досконалості в професійній діяльності, були щасливими від результатів своєї роботи. Бажаю вам сміливо дивитись у завтрашній день, прислухатися до своїх амбітних ідей, мрій та впевнено шукати стежки, які ведуть до перетворення мрій у реальність. Дорожіть своїм ім'ям та ім'ям нашої Alma Mater!".

Щирі побажання досягти успіхів на шляху зцілення людей пролунали на адресу випускників і від почесних гостей урочистості.

"Серце радіє від того, що сьогодні зі стін найкращого в Україні медичного вишу виходить нова лікарська зміна, – сказала директор департаменту охорони здоров'я Львівської облдержадміністрації **Ірина Микчак**. – Ви, молоді лікарі, будете зростати на тому ґрунті, який дав вам Львівський медичний університет, а це – неймовірний багаж знань. Перед Вами відкриваються величезні можливості. Тож успішно працюйте і вчіться, вірте у свої сили, вдосконалюйте свої знання та завжди пам'ятайте про рідний університет".

Перший заступник голови Львівської ОДА **Ростислав Замлинський** побажав випускникам бути мудрими і твердими, завжди приймати правильні та виважені професійні

рішення, зберігати і примножувати той командний дух, який вони творили впродовж років свого студентського життя.

"Шлях, який ви обрали для себе, це шлях служіння і самопожертви, – наголосив у своєму зверненні до студентів заступник міського голови Львова з питань розвитку **Андрій Москаленко**. Він подякував молодим лікарям і провізорам за бажання працювати у непростій і дуже відповідальній галузі, побажав енергії і наснаги у майбутній роботі.

Звертаючись до винуватців урочистості, голова Львівської обласної організації професійної спілки працівників охорони здоров'я України **Юрій Білий** побажав їм фахового росту та милосердя, любові до пацієнтів, а також зберігати вдячність та повагу до своїх вчителів і Alma Mater.

За доброю традицією для цього річчя випускників було підготовлено святкове театралізоване дійство, центральним героєм якого став легендарний грецький лікар, "батько медицини" Гіппократ (актор – **Василь Когут**). Апогеєм урочистості стало прийняття випускниками "Клятви лікаря" та "Клятви провізора", які зачитали **Олег Даниляк** (медичний факультет № 1) та **Ольга Марушак** (фармацевтичний факультет). У цей хвилюючий момент сотні молодих голосів злилися в один, промовляючи відповідальну лікарську обітницю: "...усвідомлюючи важливість обов'язків, що покладаються на мене, у присутності моїх учителів і колег урочисто клянусь..."

*Зі словом-подякою від іноземних студентів виступила **Махсіне Асах** (Камерун)*

*Слова "Клятви лікаря" виголосив **Олег Даниляк** (фото праворуч)*

*У підготовці театралізованого дійства взяв участь відділ гуманітарної освіти і виховання ЛНМУ імені Данила Галицького (керівник відділу – професор **Анатолій Магльований**); ведучим був народний артист України **Сергій Кустов***

*Під музичний супровід випускники **Олег Даниляк** та **Ольга Марушак** поклали кошик квітів до пам'ятника загиблим лікарям (фото праворуч)*

Слова щирої подяки від українських випускників на адресу викладачів, наставників, батьків прозвучали у виступі **Богдана Хобзея** (медичний факультет №2). Зі словом-подякою від іноземних студентів виступила **Махсіне Асах** (Камерун).

Молитовну та духовну підтримку молодим лікарям і провізорам уділив Архієпископ і Митрополит Львівський УГКЦ, високопреосвященний **Владика Ігор (Возьняк)**. Він окропив випускників 2019 року святою водою і благословив їх у добру путь.

Алла СИНИЦЯ

У минулому номері "АМ" ми розповідали про складання випускного об'єктивного структурованого практичного іспиту студентами стоматологічного факультету. Сьогодні цю тему продовжує публікація випускника медичного факультету № 2, відмінника навчання Андрія Ягодинського.

● **Готуємо конкурентоспроможних фахівців**

ОБ'ЄКТИВНА ТА КОМПЛЕКСНА ПЕРЕВІРКА ЗНАТЬ І ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Цього року студенти-випускники медичних факультетів нашої Alma Mater вперше склали об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспит – ОСП(К)І. Іспит пройшов відповідно до наказу ректора ЛНМУ імені Данила Галицького, академіка НАМН України, професора **Бориса Зіменковського**, на виконання нормативно-правових актів України з питань освіти та інших стандартів освітньої діяльності. Це нововведення дозволило об'єктивно і комплексно провести перевірку клінічних компетенцій студентів випускного курсу та продемонструвати, що здобувачі освіти володіють високим рівнем практичних навичок, комунікативних умінь і теоретичних знань.

Перед початком іспиту зі вступним словом до студентів звернувся голова Державної екзаменаційної комісії на медичному факультеті № 2, завідувач кафедри загальної хірургії, професор **Віктор Андрющенко**. Він привітав випускників із початком іспиту, а також наголосив на важливості місії лікаря і тій великій відповідальності, яку кожен із нас, ще студентів, незабаром візьме на свої плечі.

Після цього у рандомізований спосіб кожний студент отримав маршрутний лист для проходження станцій даного іспиту та бейдж із кодом. Усі студенти групи заходили на відповідні станції одномоментно, після звукового сигналу. Час перебування на одній станції становив 9 хвилин. Про завершення часу перебування на станції також свідчив звуко-

IFOM: МІЖНАРОДНИЙ ІСПИТ З ОСНОВ МЕДИЦИНИ

Студенти третього курсу спеціальності "Медицина" вперше склали міжнародний іспит з основ медицини (IFOM) як частину Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ). Іспит було проведено 1-3 липня у 21 закладі вищої освіти України.

У Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького до тестування було допущено 695 студентів: 353 – бюджетної форми навчання, 202 – вітчизняних контрактної форми навчання та 140 іноземних студентів. Не з'явилася на іспит лише одна студентка з поважної причини. Таким чином, у складанні іспиту взяли участь 99,86% допущених студентів – це один із найвищих показників в Україні.

Як зазначено в інформації МОЗ України, IFOM перевіряє рівень професійної компетентності з фундаментальних дисциплін, містить 160 питань і не має на меті відрахувати студентів. Його завдання розробляють та перевіряють в одній із найавторитетніших у світі атестаційних агенцій – Національній раді медичних екзаменаторів США (NBME). В Україні іспит адмініструється Центром тестування при МОЗ України спільно з NBME. Результати IFOM студенти отримують 6 серпня.

За інформацією навчального відділу

вий сигнал. Для переміщення до наступної станції та ознайомлення із завданням відводилася 1 хвилина. Загалом іспит тривав дві години.

Усього було передбачено 12 станцій, на яких здобувачі освіти повинні були продемонструвати практичні навички та застосування теоретичних знань при роботі з імітаторами. Станції формувалися на основі наступних дисциплін: хірургічні хвороби з дитячою хірургією, внутрішні професійні та інфекційні хвороби, акушерство та гінекологія, дитячі хвороби з дитячими інфекційними захворюваннями, гігієна, соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я.

Користуючись нагодою, від імені студентства хочу висловити вдячність професорові Віктору Андрющенкові, всьому складові Державної екзаменаційної комісії за об'єктивність та прозорість проведення ОСП(К)І, представникам деканату медичного факультету № 2 – за організацію та координування даного іспиту, а також усім профільним кафедрам – за те, що в такі короткі терміни змогли створити комфортні умови та матеріальне забезпечення станцій, морально налаштувати студентів на успішне складання іспиту, а також за численні години консультацій та чіткі методичні рекомендації. Усе це дозволило нам під час цього відповідального іспиту відчувати себе впевнено і показати добрі знання та високий рівень готовності до самостійної практичної роботи.

Андрій ЯГОДИНСЬКИЙ,
випускник медичного факультету №2

ГАРЯЧИЙ ЧЕРВЕНЬ У МЕДИЧНОМУ ХАБІ НА ОРЛИКА

● Добродинальність

*"Треба бігти щоду, аби тільки залишатися на місці, а щоб кудись потрапити, треба бігти як мінімум удвічі швидше!"
(Люїс Керрол)*

Термін "хаб" перекочував у наш побут з технічних галузей, де спочатку він позначав лише центральну частину колеса чи іншого обертового механізму, а згодом – центральний вузол (концентратор) у транспорті, комп'ютерній техніці та мережах. Тепер же хабом позначають і місця, які концентрують у собі і навколо себе людей, події, можливості тощо. Завдяки невинній глобалізації об'єднання і концентрація стали запорукою суспільного існування і розвитку. Якщо ти не біжиш у ногу з часом – ти не лише залишаєшся на місці, а й безнадійно відстаєш.

Саме таким медичним хабом стало КНП "Міська дитяча клінічна лікарня м. Львова" (більш відома як "лікарня на Орлика" для мешканців Львова і області, а також "Orlyka street hospital" – для іноземців). Щомісяця тут відбуваються конференції, тренінги, події, лекції та майстер-класи для лікарів, медсестер і навіть батьків. Особливо "гаряче" стає в червні, коли традиційно прибувають "медичні спецпризначенці" різних спеціальностей.

КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ

Почався червень з оновлення: завдяки перемозі великого проекту у "Громадському бюджеті Львова" в МДКЛ встановили "Найкращу лабораторію для дитячої лікарні". Самі працівники жартують, що устаткування – наче на космічному кораблі із науково-фантастичного серіалу: біохімічний, гематологічний аналізатори, коагулометр, експрес-аналізатор сечі й діагностичний імунохемілюмінесцентний аналізатор. Останній, зокрема, дає змогу визначати до 23 показників крові людини, скоротивши термін отримання результату до 5-10 хвилин. Вартість цього проекту – близько 3 мільйонів гривень.

Отримав наш медхаб перемогу і в малому проекті "Модернізація кисневої системи для реанімації новонароджених" майже на півмільйона гривень. Крім того, уряд міста виділив майже півтора мільйона гривень для заку-

півлі життєво необхідного реанімаційного обладнання. Було проведено і поточний ремонт. Та все це було б неможливо без народної підтримки для перемоги у цих проектах. Дякуємо всім, хто підтримав нас, а насправді – підтримав надію на життя багатьох малюків!

ОРТОПЕДИЧНИЙ ДЕСАНТ

7 червня з черговим (вже шостим!) навчально-консультаційним візитом приїхала команда лікарів-ортопедів Університетської клініки м. Вроцлав (Польща), яку очолює професор **Кшиштоф Колтовські** (див. фото внизу). Спеціалісти проконсультували дітей із нейрохірургічною, ортопедичною патологією і провели оперативне втручання 14-річній мешканці одного з сіл Львівської області зі складною нейроортопедичною патологією хребта з порушенням його динамічної і статичної функцій.

Співпраця між МДКЛ і вроцлавськими лікарями-ортопедами розпочалась у березні 2017 року і виявилася надзвичайно успішною. За п'ять попередніх візитів лікарі проконсультували більше 100 пацієнтів з усієї Західної України, а також провели 8 надскладних оперативних втручань у дітей зі сколіозом IV ступеня і ще 5 менш складних операцій, які в Україні, як правило, не виконуються. 21 березня 2018 року підписано Меморандум про співпрацю між МДКЛ та Університетською клінікою м. Вроцлав (Польща).

Усі консультації та операції польські колеги проводять безкоштовно.

РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ДЕСАНТ

9-14 червня тривав П'ятий реабілітаційний навчальний курс (V Rehabilitation educational course), багато заходів якого проходили на базі актових залів МДКЛ. У деякі моменти відбувалось паралельно по декілька семінарів чи майстер-класів, а під час лекцій 200-місний актовий зал був майже повний! Команда фахівців з Мілуокі (штат Вісконсин, США) представили програму з ранньої реабілітації, важливих питань реабілітації при ортопедичній, неврологічній і педіатричній патології. Серед слухачів було чимало лікарів МДКЛ, адже реабілітації потребують не лише пацієнти відділення віднов-

ного лікування чи неврології, але й ортопедичного, хірургічного чи нейрохірургічного відділень.

Своїм досвідом американські лікарі ділилися не лише теоретично, але і практично, під час консультацій українських пацієнтів. Новий досвід, нові знайомства – гарний початок для подальшої плідної співпраці.

МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕСАНТ

У рамках співпраці між КНП "Міська дитяча клінічна лікарня м. Львова" з лікарнею Sick Kids (Торонто, Канада) щороку "десантується" мультидисциплінарна команда фахівців, чисельність якої щороку зростає. Цьогорічний візит, що тривав 16-23 червня, вразив не лише професіоналізмом, працездатністю, але і мультидисциплінарністю цієї команди. Незважаючи на те, що всі консультації, лекції, тренінги, майстер-класи і операції відбуваються абсолютно безкоштовно для українських пацієнтів і лікарів, така допомога стала можливою лише завдяки підтримці наших канадських друзів з **Фундації Родини Темертей (Temerty foundation)** та менеджменту д-ра **Мирослави Ромаха**. А щоб їхня робота в Україні стала можливою, за підтримки родини Темертей у спілці з іншими жертводавцями в МДКЛ вже передано обладнання на декілька десятків мільйонів (!) гривень – цифра, яку важко уявити в наших реаліях.

НЕВРОЛОГІЧНО-ЕПІЛЕПТОЛОГІЧНИЙ ДЕСАНТ

Це був уже четвертий за рахунком візит до Львова канадйки **Крістини Гоу** – лікарки невролога-епілептолога. Цього разу вона проконсультувала понад 30 дітей із терапевтично-резистентними та генетичними формами епілепсії, скоригувала протиепілептичну медикаментозну терапію і вирішила подальшу тактику лікування деяких пацієнтів, зокрема скерувала для встановлення стимулятора блукаючого нерва (VNS), який після налаштування блокує судомні напади. Крім того, доктор Крістіна Гоу провела навчання лікарів неврологічного відділення МДКЛ з відео-ЕЕГ-моніторингу, прочитала лекції про розлади сну, епілепсію у дітей, генетику для неврологів і найпоширеніші нейро-шкірні захворювання.

Нагадаємо, що надточна діагностика джерела судом можлива завдяки закупленому Temerty foundation сучасному відео-електроенцефалографу, аналогів якого немає в Україні, а встановлення VNS проводять нейрохірурги МДКЛ **Тарас Мишкин** та **Ігор Гоменюк** – єдині на Західній Україні сертифіковані за кордоном спеціалісти, які можуть проводити цю операцію.

Мовний супровід **Крістини Гоу** (на фото ліворуч – у центрі) забезпечували асистент кафедри педіатрії і неонатології ФПДО ЛНМУ **Ольга Тичківська** та лікар-педіатр **Марія Павлюк**.

НЕОНАТОЛОГІЧНИЙ ДЕСАНТ

Неонатологи з Канади **Кріс Томлінсон** та **Діана Вілсон**, окрім консультування новонароджених, провели цикл лекцій з лікування некротичного ентероколіту, неонатальних інфекцій, неврологічних захворювань. Гостро стоїть проблема інфекційного контролю та профілактики внутрішньолікарняних інфекцій, тому цим питанням присвятили один семінарський день із п'яти.

Завдяки сприянню міжнародних жертводавців, у відділенні реанімації новонароджених МДКЛ уже другий рік застосовують новітній метод церебральної гіпотермії, тому ознайомлення з досвідом канадських колег є надзвичайно цінним. На прохання спільноти лікарів-неонатологів міста вони презентували лекцію "Біль у новонародженого і вплив на мозок, що розвивається". Порозумітися англійською допомагала лікар-неонатолог **Катерина Свідняк**.

*Лікарі-неонатологи **Кріс Томлінсон**, **Діана Вілсон** (Канада) та **Катерина Свідняк***

ПЕДІАТРИЧНО-ХІРУРГІЧНИЙ ДЕСАНТ

Вперше у МДКЛ прибув **Роман Сидорак** із Kaiser Permanente Los Angeles Medical Center (США), який спеціалізується на малоінвазивній хірургії, вроджених вадах розвитку у дітей і хірургії плода. За його участю, окрім консультацій пацієнтів, проведено два оперативні лапароскопічні втручання, лекційний курс і майстер-клас з мініінвазивної технології видалення кист черевної порожнини і ахалазії стравоходу.

Здійснено унікальну для України (але не для США) паліативну операцію 12-річній дівчинці з інвалідністю. Пацієнтка – призерка шкільних олімпіад, має успіхи в навчанні, проте, як більшість таких людей на візку, має труднощі із сечовипусканням та дефекацією, а виведені стоми погіршують якість життя та роблять багато звичних для нас процедур важкими або неможливими. Так, спільно з урологами МДКЛ (завідувач відділення – **Т.П. Вівчарівський**) сформовано стому через природний отвір – пупок. У майбутньому дитина зможе не тільки самостійно себе обслуговувати, але навіть насолоджуватися такими простими радощами життя, як купання у басейні чи відкритих водоймах.

Проведення цих операцій стало можливим завдяки минулорічному "подарунку на Миколая" від SickKids Foundation, Канадського благодійного фонду "Дітям Чорнобиля в Україні" та громади українців у Канаді – устаткуванню для лапароскопічної операційної на суму майже пів мільйона гривень. Зі слів працівників компанії Karl Storz, ця комплектація є єдиною на території України, і навіть більшість клінік сусідньої Польщі не мають такого обладнання.

НЕЙРОХІРУРГІЧНИЙ ДЕСАНТ

Першопрохідцем канадської хірургічної допомоги є професор **Джеймс Рутка** – нейроонколог, нейрохірург, керівник відділення хірургії Університету Торонто і Банку пухлин головного

(Закінчення на с. 6)

Американські нейрохірурги – професор Джеймс Рутка, Ейша Крістіан і Колін Казіна

КУРС ДОЛАРА – 15

Ні, це не передвибірча обіцянка. Дослідження в різних країнах показують, що кожен долар, вкладений у здоров'я та розвиток дитини до трьох років, заощаджує в майбутньому державі 15 доларів на її лікування та реабілітацію, але найголовніше – підвищує шанси дитини мати здорове та щасливе життя. Всі активності закордонних лікарів нічого не коштували українським пацієнтам, але вартують вони чимало і були оплачені закордонними спонсорами і філантропами: **SickKids Foundation, Канадським благодійним фондом "Дітям Чорнобиля в Україні", Temerty foundation.**

мозку клініки SickKids. Разом із нейрохірургами **Ейшею Крістіан** (Kaiser Permanente Los Angeles Medical Center, США), **Коліном Казіною** (Університетська клініка Манітоба, Вінніпег, Канада) та лікарями-нейрохірургами МДКЛ **Костянтином Біганичем, Тарасом Микитиним та Ігорем Гоменюком** проведено 7 операцій. Серед цих втручань були попередньо заплановані 3 пухлини головного мозку, нагноєна дермоїдна кіста і складна постановка лікворозшунтувальної системи (ЛШС), а два пацієнти були підібрані вже після консультацій, зокрема, пацієнт з епілепсією для встановлення VNS і термінове встановлення ЛШС пацієнту з важкою травмою голови. Між операціями нейрохірурги оглянули понад 100 дітей зі Львова та інших областей України.

Крім **Тараса Микитина**, комунікацію з хірургами і нейрохірургами забезпечували асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ **Юрій Колівошка** і лікар-анестезіолог **Андрій Фуртак**.

Завдяки таким візитам у МДКЛ створено потужний центр дитячої нейрохірургії, пацієнти можуть проходити лікування у Львові, а не їхати в Київ чи за кордон, а лікарі інших спеціальностей (дитячі хірурги, неврологи, неонатологи, педіатри) підвищують свій рівень знань на лекціях, оглядах пацієнтів та працюють на надсучасному обладнанні, як-от апарат відео-ЕЕГ чи в сучасній операційній.

Важко точно сказати, скільки грошей зекономили в майбутньому Україні та українцям ці жертводавці, але точно можна стверджувати, що рахунок йде на мільйони. І їхня робота продовжується: збираються заявки на консультації лікарів на 2020 рік.

Олександр СЕМЕНЮК,
кандидат медичних наук, асистент кафедри оториноларингології, лікар КНП "Міська дитяча клінічна лікарня м. Львова", позаштатний кореспондент "АМ"

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОТЕРАПІЇ

● Наука і практика медицини

14 червня 2019 року у Львові відбулася Друга науково-практична конференція з міжнародною участю "Основи психотерапії". Вона була організована кафедрою психіатрії та психотерапії факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (завідувач кафедри – професор **Олександр Фільц**) за співучасті Української спілки психотерапевтів та Львівського психоаналітичного інституту ментального здоров'я. Цей науковий захід, що відбувся у конференц-залі Стоматологічного медичного центру ЛНМУ імені Данила Галицького, зібрав чимало учасників з усіх куточків України.

Актуальні питання психотерапії висвітлили у своїх доповідях відомі українські фахівці, зокрема, завідувач кафедри медичної психології, психосоматичної медицини та психотерапії медико-психологічного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, академік Академії наук вищої освіти України **Олег Чабан**; завідувач кафедри психіатрії та психотерапії ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького, почесний професор Університету Зигмунда

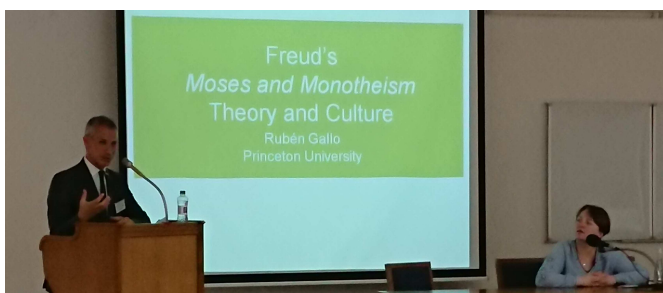
Фройда (Відень, Австрія), заслужений лікар України, президент Української спілки психотерапевтів, экс-президент Європейської асоціації психотерапії, член робочої групи "International Colloquium on Critical Psychoanalysis", професор **Олександр Фільц**.

Важливим акцентом конференції була півторагодинна презентація "Культура в епоху Facebook" на основі роботи Зигмунда Фройда "Мойсей і монотеїзм", яку представив професор Принстонського та Колумбійського університетів **Рубен Галло** (Ruben Gallo, США). Цей виступ є чудовим зразком викладення матеріалу в системі американської освіти.

Під час заходу відбулась міжнародна онлайн-конференція в рамках роботи групи "International Colloquium on Critical Psychoanalysis" за участю членів правління Європейської асоціації психотерапії (ЕАР) та Європейської конфедерації психоаналітичних напрямків психотерапії (ЕСРР). У дискусії взяли участь і представили свої презентації президент ЕСРР, экс-президент ЕАР, психотерапевт **Адріан Родес** (Adrian Rhodes, Великобританія); экс-президент ЕСРР, міжнародний експерт із психоаналізу ЕАР **Барбара Фітджеральд** (Barbara Fitzgerald, Ірландія); професор кафедри психіатрії і педіатрії Массачусетського Університету, завідувач спеціалізованого відділу для підлітків із важкими поведінковими проблемами **Борис Лорберг** (Boris Lorberg, США).

Марта КАЧМАРСЬКА,
доцент кафедри психіатрії та психотерапії ФПДО

На фото: велике зацікавлення у присутніх викликала лекція американського професора Рубена Галло

ПРО ЕФЕКТ ДАНІНГА-КРЮГЕРА, АНОЗОГНОЗІЮ ТА НЕДОВЧЕНИХ МУДРЕЦІВ

● *Nota bene*

Дорогий мій потенційний читачу! Живемо ми з тобою в добу інформаційних технологій, коли більша частина людей, особливо молодих, не випускає з рук своїх смартфонів і, здавалося б, не мала би страждати від недоінформованості. Проте, а може саме через це масове сприйняття спрепарованої і часто фейкової інформації, поповнюється з дня на день, зростає, наче лавина, армія всезнайків, численність компетентних (на їх думку, звичайно) в усіх галузях науки і повсякденного життя: від космогонії до сантехніки.

На зламі століть і на початку нашого, ХХІ століття з'явилися публікації на цю тему двох американських соціальних психологів – професора психології Мічиганського університету Девіда Данінга та професора Нью-Йоркського університету Джастіна Крюгера. Виник навіть термін "ефект Данінга-Крюгера". Йдеться про те, що люди з низьким інтелектуальним рівнем та мінімальними здібностями, здебільшого, здатні до високої самооцінки і, навпаки, чим вищий рівень інтелекту особи, тим критичніше вона ставиться до себе, тим частіше сумнівається. Відповідно, перші, тобто "всезнайки", або німецькою "Besserwisser" (ті, що все знають краще) здебільшого виносять, анітрохи не сумніваючись, хибні рішення і будь-що наполягають на їх слушності. Цю особливість називають сліпотою некомпетентних або анозогнозією (відсутністю критичної оцінки своєї хвороби чи недоліку). Другі, ті, що сумніваються, перевіряють свої рішення, радяться з досвідченими колегами, перечитують літературу, аж доки не переконуються в слушності своїх рішень.

А тепер спроєктуймо "ефект Данінга-Крюгера" на медичне середовище. Кожен знає, що поради щодо лікування любить давати що другий громадянин України. Коли сімдесятих років я заразився під час операції гепатитом "В", одна з лаборанток цілком серйозно радила мені (уже майже докторів медичних наук) з'їсти... декілька вошей, які обцїзала роздобути у циган. Не втрачаючи гумору навіть у цій ситуації, я запропонував лаборантці відремонтувати мій годинник, який саме зупинився. "Я не вмію!" – обурилася пані-всезнайко. "А лікувати інфекційні хвороби вмієте?" – запитав я.

Сімдесят років у медицині – це не мало. З того – шістдесят років мені доводиться вчити студентів і лікарів. Переконався: ті, які хочуть стати добрими лікарями, і навіть ті, які мають "за спиною" солідний багаж знань – завжди приходять із

"Я знаю, що я нічого не знаю, але багато хто не знає навіть цього" (Сократ)

питаннями, просять поради, безпосередньо (під час циклу на ФПДО), чи й потім, телефоном. Водночас, утворився прошарок лікарів-всезнайків. Такий Besserwisser завжди впевнений у собі і своїх рішеннях. У його робочому кабінеті чи в особистій шафі в ординаторській ви не знайдете книжки – підручника чи довідника. Якщо ж він потрапляє на передатестаційний цикл, намагається будь-що викрутитися від лекцій і семінарів. Він ніколи не запросить на консиліум старшого, а чи й молодшого колегу, вважаючи наявний багаж знань вічним і незмінним. Бійтеся такого лікаря. І, навпаки, якщо лікар чесно скаже пацієнтові, що він ще не впевнений у діагнозі, що йому треба щось "підчитати", з кимось порадитися, пошукає довідкових матеріалів у довіднику, персональному комп'ютері, планшеті чи смартфоні, знайте, цьому лікареві можна довіритися.

Практика консиліумів, на жаль, все більше зникає. Лікареві-всезнайкові здається, що звертання до колеги з проханням скласти консиліум, порадитися щодо діагнозу чи плану лікування зашкодить його репутації. А шкода. За моєї медичної молодості це було частою практикою. Старі лікарі, що вчилися "за Польщі", навіть зверталися один до одного "раніе Konsyliarzu". Цим звертанням підкреслювалося, що той, хто звертається, уважає свого колегу таким, якого він охоче запросить на консиліум.

Коли на світанку нашої незалежності я гостював у США в незабутнього Ахіля Хрептовського, лікаря загальної практики, голови Світової федерації Українських лікарських товариств, він показав мені товстенький щорічник для лікарів загальної практики, в якому публікувалися (і, мабуть, надалі публікуються) актуальні статті з усіх ділянок практичної медицини, а в кінці кожного розділу був розміщений список питань. "Ось дивися, друже, – говорив Ахіль, – щороку я повинен намагатися дати відповіді на всі питання з кардіології, пульмонології, неврології, отоларингології і т.д. Якщо не можу відповісти на 30 відсотків питань, я вже не конкурентоспроможний. Час іти на курси підвищення кваліфікації, або... на емеритуру (пенсію)". "І хто ж це контролює?" – наївно запитав я. "Як хто? Я сам!". Чи ж сьогодні багато знайдеться настільки самокритичних лікарів у нашому лікарському середовищі?

"Хто думає, що досягнув усе, той нічого не знає" (Лао-Цзи)

"Проблема цього світу в тому, що дурні та фанатики занадто впевнені в собі, а мудрі люди сповнені сумнівів" (Бертран Рассел)

Олександр КЩЕРА,
професор

Колектив кафедри невропатології та нейрохірургії ФПДО висловлює глибоке співчуття асистенту кафедри Дмитру Володимировичу Щибовику з приводу важкої втрати – смерті батька
Володимира Степановича.

Колектив кафедри українознавства висловлює щире співчуття завідувачці кафедри, доценту Тетяні Анатоліївні Єценко з приводу важкої втрати – смерті матері.
Сумуємо разом з Вами.

Працівники кафедри українознавства з глибоким сумом повідомляють про відхід у вічність колишнього старшого лаборанта кафедри
Ірини Іванівни БРАТІВНИК, яка працювала в ЛНМУ імені Данила Галицького з 1977 року, була завідувачем методичного кабінету, інспектором навчального відділу. Вічна пам'ять!

● Студентські ініціативи

17 - 19 травня у львівському Палаці мистецтв відбувся Дитячий форум – Фестиваль дитячого читання "Книгоманія 2019", засновником та організатором якого є громадська організація "Форум видавців". Серед партнерів цього унікального заходу, який вдало поєднує елементи гри з отриманням дітьми різного віку корисних знань і навичок, уже другий рік поспіль була громадська організація "Українська медична студентська асоціація" UMMA-Lviv.

У РОЛІ ПАЦІЄНТІВ – ІГРАШКОВІ ВЕДМЕДИКИ

Позбавити дітей різного віку страху перед повсякденною медициною і людьми у білих халатах – таким було найголовніше завдання студентів-медиків – членів UMMA-Lviv, заради якого вони почали працювати над цим проектом. Під час Дитячого форуму наші студенти активно допомагали малечі випробовувати різні маніпуляції та відчувати себе в ролі справжніх лікарів. Для цього було створено станції, на яких перебували лікарі різних спеціальностей. Так, на станції хірурга-травматолога юні медики вчилися виконувати перев'язки; на станціях невролога, ЛОРа, офтальмолога – перевіряти рефлекси, слух, зір тощо. Роль пацієнтів у цій захоплюючій і корисній грі виконували плюшеві ведмедики Тедді.

Окрім того, на прикладі ведмедиків студенти пояснювали маленьким лікарям важливість та актуальність вакцинації. До цієї частини проекту були залучені й батьки, які мали змогу почути вичерпні відповіді на питання щодо вакцинації, а також отримати корисну інформацію завдяки роздатковим матеріалам від ГО "Батьки за вакцинацію".

Друга частина заходу була присвячена надзвичайно актуальній і важливій темі – антибіотикорезистентності. Оскільки цього року Дитячий форум відбувався у форматі великої гри "Супергерої рятують планету", то діти стали частиною команди супергероїв, завданням якої було дізнатись важливу інформацію про деякі види бактерій і вірусів, а також вирі-

шити, які з них можна і треба буде подолати антибактерійними препаратами, а які – ні. Саме в такий спосіб малеча набагато краще запам'ятовувала цікаву і корисну інформацію та почувала себе безпечно поруч із людьми у білих халатах.

Відзначимо, що асоціація дбає не лише про малюків, а й не залишає без уваги їх батьків та старших дітей. Так, на минулорічному Дитячому форумі, поки найменші дітки бавились, для дорослих було проведено майстер-клас з Basic Life Support, під час якого підлітки вчилися на манекенах, як правильно робити серцево-легеневу реанімацію, користуватися автоматичним дефібрилятором та відпрацьовували прийом переведення людини у стабільне положення.

Найважливішим підсумком Дитячого форуму стало те, що понад п'ять сотень дітей зрозуміли, що лікарів боятися не варто, та ще й одержали приємні сюрпризи у вигляді магнітків та стікерів. Українська медична студентська асоціація планує й надалі брати участь у подібних заходах, оскільки поширювати корисну інформацію – це обов'язок справжніх медиків та один із головних напрямків діяльності UMMA. Запрошуємо до наших рядів, попереду – лише найцікавіше!

Вікторія КУЦ-КАРПЕНКО,
студентка IV курсу медичного факультету №1,
голова PR відділу UMMA-Lviv

- Редакція залишає за собою право на скорочення і редагування тексту та відмову в публікації
- Відповідальність за достовірність інформації несе автор
- Публікації можуть містити думки, що не збігаються з позицією редакції
- При використанні надрукованих у газеті матеріалів посилання на джерело обов'язкове

Наклад 500

Замовлення № 0719

Підписано до друку 22.07 2019 р.

Газету віддруковано у друкарні ЛНМУ імені Данила Галицького

Газета Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Ресстраційне свідоцтво КВ № 932

Передплатний індекс – 08900

Засновник і видавець:

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького (ректор – д.фарм.н., проф., акад. НАМН України Б.С. Зіменковський)

Головний редактор – професор **Анатолій МАГЛЬОВАНІЙ**

Літературний редактор – **Алла СИНІЦЯ**

Технічний редактор – **Михайло ЯРЕМЧИШИН**

Адреса редакції:
79010 м. Львів, вул. Шімзерів, 3а,
теоретичний корпус
ЛНМУ ім. Данила Галицького
Тел./факс: (032) 275 58 75
E mail: almater@ukr.net